

Onnettomuustutkintakeskus
lausunnot.otkes@om.fi

Viite: Lausuntopyyntö L2019-06, dnro 72/5L

Lausunto Onnettomuustutkintakeskuksen tutkintaselostusluonnoksesta L2019-06

Suomen Ilmailuliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Euran UL-koneonnettomuuden tutkintaselostusluonnoksesta. Luonnos on kokonaisuutena selkeä ja tuo esiin asioita, joita muuttamalla muun muassa UL-lentotoiminnan turvallisuutta voitaisiin parantaa.

Ilmailuliitto on viimeisten vuosien aikana tehnyt merkittävästi ja nousujohteisesti turvallisuustyötä koko ilmailuyhteisön turvallisuuden lisäämiseksi liiton resurssien mahdollistamissa rajoissa. On äärimmäisen tärkeää havaita tutkintaselostusluonnoksen 5.4 suosituksessa mainitut asiat: *”Onnettomuustutkintakeskus suosittaa, että Liikenne- ja viestintävirasto yhdessä harrasteilmailun toimijoiden kanssa selkeyttää turvallisuustyön työnjaon, sekä sen, kuinka työhön taataan riittävät taloudelliset, osaamis- ja henkilöresurssit.”*

Ilmailuliitto on aikaisemmin tuonut esiin olevansa valmis viemään harrasteilmailun turvallisuustyötä eteenpäin. Tämä tavoite on yhä voimassa. Kysymykset riittävistä taloudellisista, henkilö- ja osaamisresursseista sekä selkeästä mandaatista ja tiedonsaantioikeudesta tulee ratkaista, jotta suomalaisen harrasteilmailun turvallisuustyötä voidaan kehittää.

Tutkinnassa huomiota on kohdistettu muun muassa käytettyyn koulutusohjelmaan. Ilmailuliitto on vuonna 2018 perustanut uuden toimielimen, Turvallisuustoimikunnan. Se ei ole ollut vuonna 2014 mukana laatimassa ja koordinoimassa koulutusohjelmaa.

Luonnoksessa mainittua ultrakevytlentäjän koulutusohjelman lentokohtaisten harjoitteiden suoritusjärjestyksen valinnaisuutta on koulutusohjelmaa laadittaessa perusteltu sen joustavuudella mm. sään suhteen.

Se antaa mahdollisuuden rajatapauksissa kouluttaa muita opetusaiheita esimerkiksi sääolosuhteet huomioiden, kun jäykän ohjelman vuoksi lentotoiminta pysähtyisi. Opetussisällön arviointi korostaa opettajan vastuuta ja kykyä arvioida oppilaan tilannetta. Asiassa vaikuttaa myös oppilaiden kyky omaksua asioita, joka vaihtelee hyvin paljon.

Ilmailuharrastukseen moottorikoneilla (UL-koneet) voi ja tulee olla nykyisen kaltainen kevennetty ja taloudellisesti edullisempi vaihtoehto. Tämän toiminnan tulee kuitenkin tapahtua turvallisuudesta tinkimättä. Vaadittavan koulutusohjelman sisältöä tulee tarkistaa vastaamaan esiin tulevia tarpeita. Ilmailuliitto esittää yhtenä toimenpiteenä UL-koulutuksen opetussisältöä ja kehittämistä tarpeellisilta osiltaan arvioivaa työpajaa viranomaisen, Ilmailuliiton ja Suomen Urheiluilmailuopiston yhteistyönä.

Luonnoksessa on otettu kantaa erilaisten koneiden ominaisuuksien vaikutukseen koneiden soveltumisessa lentokoulutukseen. Liitossa on tiedostettu, että ultrakevytkoulutukseen käytettävissä koneissa on erilaisia ominaisuuksia. Tämä vaatii tarkkuutta lennonopettajalta, jotta koulutusta annetaan sellaisella tasolla, jolla koulutus- ja osaamisvaatimukset täyttyvät.

Luonnoksessa on mainittu, että *"Ultrakevytlentokoneiden massat ja sakkausnopeudet ovat kasvaneet viime vuosina ja sallittuja massoja ja sakkausnopeuksia ollaan kasvattamassa vielä lisää."* Jos ultrakevytkoneiden suurinta lentoonlähdomassaa tulevaisuudessa korotetaan, tämän vaikutukset tulee ottaa huomioon eroavaisuuskoulutuksessa. Nykyistä kansallista toimintaa ei tarvitse muuttaa. Suomalaiselle ilmailulle on erittäin tärkeää, että kohtuuhintainen mahdollisuus päästä ilmailunharrastajaksi säilyy. Ilmailumääräyksiä ja koulutusohjelmia tulee päivittää turvallisuuden takaamiseksi.

Luonnoksessa suositellaan, että *”Liikenne- ja viestintävirasto muokkaa ilmailumääräystä TRG M1-7 siten, että lento-oppilaalle annettava lentokoulutus ei mahdollista liian pitkiä lentokoulutuspäiviä.”*

Ilmailuliitto on suosituksesta samaa mieltä. Lisäksi lennonopettajien kertauskoulutuksen sisältöä tulisi tarkistaa siten, että ilmenneisiin ongelmiin saadaan ratkaisumallit, jotta opettaja osaa muun muassa analysoida ja ottaa huomioon annettujen lentotehtävien soveltuvuuden ja oppilaan toimintakyvyn.

Ilmailuliitto katsoo, että tutkintaluonnos on kyseisessä tapauksessa arvioinut oikeita ja todellisia tapauksen syitä. UL-lentotoiminnan turvallisuustilannetta arvioitaessa tulee huomioida harrasteilmailun turvallisuusprojektin (2014) hyvät tulokset. Ultrakevytlentämisen tilanne Suomessa on nykyisin selkeästi parempi.

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry

Timo Latikka
toiminnanjohtaja

TIEDOKSI

Experimental- ja ultrakevyttoimikunta
Turvallisuustoimikunta
Suomen Urheiluilmailuopisto Oy